

KAPITTEL 21 Mennesket: det politiske dyret 300

21.1 Intet menneske er en øy: kritikk av politisk atomisme	
21.2 Forskjellspolitik: anerkjenning og bevaring av kultur	301
21.3 To problemer med forskjellspolitik	307303
21.4 Kapabilitetstilnærmingen: Hva er livskvalitet?	308
21.5 Kapabiliteter og rettigheter	311
21.6 Tar kapabilitetstilnærmingen tilstrekkelig høyde for kulturelt og verdimessig mangfold?	312
21.7 Kapabilitetstilnærmingens begrensninger	313

KAPITTEL 22 Demokrati og ekspertstyre 314

22.1 Demokrati	315
22.2 Ekspertstyre	322
22.3 Ekspertene og folkestyret	325

Introduksjon til del 5

Skulle du ønske det var lov å røyke på kafé? I så fall har du mange mot deg. Det er i dag stor oppslutning om den norske tobakksskadelovens forbud mot å røyke på serveringssteder. Men slik har det ikke alltid vært. Dagens lovbestemmelser har blitt til i flere skritt, mot stor motstand. To viktige skritt skjedde i 1988 og 2004. I 1988 fikk sosialminister Tove Strand Gerhardsen gjennom en lov som forbød røyking i lokaler tilgjengelig for allmennheten, i tillegg til arbeidslokaler, pauserom og møterom der to eller flere samles. I 2004 drev helseminister Dagfinn Høybråten gjennom en innstramming av loverket som gjorde det slutt med røyking også på barer, kafeer og restauranter.

Det var svært mye støy forbundet med begge vedtakene. I tillegg til politisk motstand og latterliggjøring opplevde Strand Gerhardsen at hennes eget embetsverk forsøkte å trenere innføringen av røykeloven. På ett tidspunkt satt hun i Dagsrevyen og debatterte med sin nærmeste faglige rådgiver, helsedirektøren, som motpart. I raseri over å bli fratatt retten til å røyke hvor og når som helst organiserte en rekke høyt profilerte kjendiser «foreningen for hensynsfulle røykere». Enkelte ytret offentlig at retten til å røyke var den eneste saken de var villige til å gå i fengsel for. I neste runde, da røyking på serveringssteder skulle forbys, gjorde Høybråtens kristne bakgrunn det lett å stemple ham som en formynderisk moralist. Motstandere